

DEO OPTIMO MAX.

UNI ET TRINO,

VIRGINI DEI-PARÆ, ET S. LUCÆ,

Orthodoxorum Medicorum Patrono.

QUÆSTIO MEDICA,

QUODLIBETARIIS DISPUTATIONIBUS mane discutienda in Scholis Medicorum, die Martis nono mensis Februarii, anno Domini M. DCC. LXXXX.

M°. ANTONIO BOTTMAN, Doctore Medico, Præside.

An ideò arthritidi, calculo vesicæ, nephralgiæ arenosæ, aliisque id genus morbis potissimùm obnoxii senes, quod hac ætate potissimùm ossea compages deteratur.

I.

QUAMVIS utriusque sexûs infantes, pueros, adolescentes, senesque (a) morbi ferè omnes promiscuè afficiant, omnimodo genere dolorum crucient,

(a) Hic, more veterum, infantiæ, pueritiæ, adolescentiæ, senectutisque nominibus

ne vel in uteri latebris incluſo fetui parcant, nihilominùs quædam ægrotationum genera cuilibet, tùm ætati, tùm ſexui, non ſine tacito variæ temperiei ſtructuræque diſſimilis reſpectu, natura affectavit. Sic, in infantibus & pueris, colicas pariunt acida fermenta, ſtomachum & inteſtina divellunt vermes, humores inficiunt ſcrophulæ, cutem deturpant lactumina, convulſivos motus, anorexiam, picam, vomitum, bradypepſiam, diarrhœas, &c. ciet laborioſa dentium eruptio, nutritionis vias intercipiunt meſentericarum glandularum obſtructiones, rupturas promovet, hæmorrhagias exitiales vocat, fragile corpus immiſericorditer quatit tuſſis ferox, imminent variolæ, morbilli, victimas innumerabiles prœmaturæ morti devovendo. Sic in adoleſcentes debacchantur anginæ, pleuritides, peripneumoniæ, phrenitides, aurigo, dyſenteriæ, hæmorrhoides, ſanguinei ſcreatus, cephalalgiæ, mania, hypochondriaſis, febres permultæ, phthiſium pulmonalium inſultus. Sic, ratione ſexuum, mares parorchidium, phimoſis, priapiſmus, ſatyriaſis, hydrocele, teſticulorum vitia, dyſpermatiſmus; feminas autèm hyſteria, nymphomania, leucorrhææ, abortus, menorrhagiæ immodicæ, menſium anomalia, hyſteroptoſes obſident. Sic infantiæ, pueritiæ, adoleſcentiæque periculis liberatos excipiunt ſenectutis incommoda, herpetes, varices, catarrhus, aſthma, cataractæ, hemiplegia, apoplexia, rheumatiſmi, arthritides, nephralgiæ, calculi, iſchias, lumbago, amentia ſenilis, atrophiæ, gangræna, ſphacelus, ſcorbutus, hydropes. Quorum omnium morborum indolem ſi ſymptomatum animadverſione ſcrutaveris, quiddam ſemper acutum violentumque deprehendes in infantibus pueris, & adoleſcentibus, dùm in ſenibus aſſultus lenti, dolores toleratu faciliores, chronici affectus, ut tunc temporis opus ipſa ſuum eadem, quæ coagmentavit, natura diſſolvere videatur. Undè rectè aiebat Cicero: *adoleſcentes mori ſic mihi videntur ut cum aquæ multitudine vis flammæ opprimitur: ſenes autem ſicut ſuâ ſpontè, nullâ adhibitâ vi conſumptus ignis extinguitur: & quaſi poma ex arboribus, ſi cruda ſunt, vi avellantur: ſi matura & cocta, decidunt: ſic vitam adoleſcentibus vis aufert, ſenibus maturitas* (*b*). Quare etiam inferiùs addit: *omnis conglutinatio recens ægre: inveterata, facilè divellitur* (*c*).

omnes vitæ humanæ periodos, brevitatis cauſâ, complector. Nemo autem neſcit adoleſcentiæ vocabulo ſignificari *inientem adoleſcentiam*, *mediam ætatem*, *ætatemque conſtantem* ſeu *virilem*, ſenectutem verò in binas ſcindi partes ſcilicet *crudam ſenectutem*, propriè dictam *ſenectutem*, *ſenectutemque decrepitam*, *ſenium* nuncupatam.

(*b*) Cicero, *de ſenectute*, n. 71.

(*c*) Ibid. n. 72.

Infantilem puerilemque mechanismum peculiaribus, quales enumeravimus, morbis objiciunt alimentorum genus viscidum, infarciens, acori proximum, irritabilitas summa, eximia sensilitas, vasorum debilitas, fibræ laxitas, meabiliora absorbentia cutis spiracula.

Iuvenilem œconomiam periculis ambiunt similarium dissimilariumque partium robur, motuum violentia, vires digestivæ validiores, animi pathemata vehementiora.

Senilibus annis insidias parant crudeles universalis imbecillitas, mentis ægritudines, liquorum acrimonia, sed præsertim ex ossium ruinâ initio clanculùm gliscente profectæ, postremòque humorum massam nocivo lentore inficientis, materiei cretaceæ redundantia: adeò ut nedùm, cum plerisque physiologis, indefinitam, ætate exactâ, ossibus duritatem velim adscribere, è contrà eadem tunc pluribus majoribsuque pertundi poris persuasum habeam, proindèque plurimorum senilium morborum causas generales è novo fonte eruere cogar. Itaque non vanam impendisse operam arbitrabor si probavero ideò arthritidi, calculo vesicæ, nephralgiæ arenosæ, aliisque id genus morbis potissimùm obnoxios esse senes quod hac ætate potissimùm ossea compages deteratur.

II.

PRIUSQUAM ad specialia positæ theseos argumenta deveniamus, tantisper in miram quam præ se ferunt causæ evidentiores morborum, passim sub occasum vitæ vigentium, similitudinem immoremur. In eo enim consentiunt humorum visciditas, tardior sanguinis circulatio, respiratio minùs cita, vasorum rigiditas, spirituum animalium remissior circuitus, cutis impermeabilitas, hebetior sensuum internorum acies, generationis organorum semine torpido & effeto quies, gastrici succi enervatio, nutritio difficilis, excretorum amissa pristina fluiditas, opacata lens crystallina, aurium gravitates, linguæ papillæ obtusiores, membrana Schneideri crassior, tactûs organa stupore insuperabili semisopita, in eo, inquam, hæ omnes consentiunt causæ quod ad eandem communemque originem, scilicet ad molecularum terrearum, in torrente circulationis undequaquè pervagantium, exuberantiam, commodè referri possint.

Re quidem verà à redundante permixtâ cùm reliquis humoribus terreni elementi copiâ supra dictas manare causas deprehendemus, earum si cum suis effectibus concatenationem accuratè perpenderimus, & insuper attenderimus liquorum arcescendæ densitati magnoperè inservire debere præsentem simul,

nunc acidam, nunc alkalefcentem, nunc muriaticam, pruritu, erythemate, pſydraciis, deſtillationibus, efflorefcentiis, inſomnio, cachecticis impetiginibus, egeſtionum fetore, vitiliginibus, papulis, guttâ roſeâ., ſerpiginibus, &c. indicatam, tantamque in ſenibus acrimoniam. Liquores infantum blandi, albuminis ſimiles, ſalium expertes, inodori: ſuaviſſimam animam ſpirat innocens pectus; nil ingratum in ſudore, in ſalivâ, in inſenſili perſpirationis effluvio; urina dulcis; bilis ipſa mitior; fæces alvinæ vix fetent. Quantùm aliter de ſenibus agitur! Quantùm ab illâ benignâ humorum indole diſtant! Jam, ad intrà coercitis quas anteà tranſmittebat particulis acribus, nil exhalat cutis exſucca præter ſoliûs aquæ pauxillùm (*d*); craſſorum conſpicuorumque excrementorum moles viciſſim crevit. Alvum ſicciorem fecit imminuta inteſtinorum irritabilitas: indè perdiù retinentur fæces, & ſuum fetidiſſimum nidorem ad ſanguinem uberiùs mittunt. Fluida omnia labe impurâ adulterantur. Funeſtam autem illam metamorphoſin per longam ſeriem annorum paravere indeſtructibilis ſalis marini ſpicula, alkalini carnium ingeſtarum vapores, ſpirituoſus vinorum fervor, aromata, ſeminum calefacientium uſus imtemperantior. Hinc anima gravis; hinc ſanguis ſalſus, & urina & ſudor; hinc, nulliûs vehiculi delinientis interventu contemperatæ, particulæ acres glutinoſa oſſeæ coagmentationis perfringunt repagula, terreſtreſque moleculas rodendo, abſtrahendo, diſſolvendo, cæteras corporis partes pernicioſo lentore ſeriùs ociùs infeſtant.

Notarum herclè harumce ambarum, lentoris nempè & acritatis, manifeſta indicia exhibent corporeæ pleræque calamitates quibus ſcaturiunt ætate provectâ mortales: imprimiſque arthritis (*e*), calculus veſicæ, nephralgia arenoſa, & ejuſdem farinæ alia mala ferè nunquam talium cauſarum communione vacant.

Ut ut hæc ſint, ad rem revertor: neque enim poſteà fuſiùs enucleanda neceſſum anticipare. Fecerim ſatis ſi, quàm potero dilucidiùs, hinc oſtendero arthritidem, calculum veſicæ, nephritidem arenoſam, &c. magnam partem pendere à materie cretaceâ terræ oſſium conſimili, indèque monſtrauero præſertim in ſenibus deſtrui ſolidas oſſium partes. Ex utriûſque propoſiti præviâ demonſtratione concluſionem feliciter & ex animi ſententiâ confido ſucceſſuram.

III.

PRIMUM, quod aliud ſeminium ſpontanei, vagi, periodicique articulorum doloris, quem arthritidis nomine medici intelligunt, quàm mera terrei

(*d*) Dodart. apud Duhamel, *anciens Mémoires*. p. 226. *Hiſt. Acad. Reg. Societ.* p. 388. Ibid. ann. 1707. p. 234. de Gorter. *Perſpir.* p. 300.

(*e*) Boerhaav. aphoriſm. 1263. Sydenh. tract. depodagrâ. p. 559. Coſte, traité de la goutte p. 27. 33. Liger, traité de la goutte. p. 63.

elementi coerceri impatientis, & effugium quomodocunque quæritantis nimietas? Quid aliud sonat genuina paroxismorum discussio? Irruptionem prænunciant (*f*) famis languor, digestio operosa, morositas, linguæ sordes, ructus nidorosi, alvus adstricta, flatus, borborygmi, spontaneæ lassitudines, somnolentia, lotium paucum, coloratius, aliqualis rigor internus juxtà vesperam, motus febriles; invasionem comitantur (*g*) urinæ copiosæ, tenues, decolores, arida cutis, molesta tendinum contentio, violenta ligamentorum quasi dilaceratio, dolores noctu exacerbandi, gradatim intensiores facti, in lacertosis, sanguineis, melancholicisve atroces, in imbecillis, pituitosis debiliores; intervallo brevi sequuntur (*h*), nunc tumor œdematosus, mollis, nunc inflammatio phlegmonodes febricitatione stipata, donec, si medicinâ efficaci oppugnata fuerint symptomata, opportunoque emollientium (*i*), eccoproticorum (*k*), enematum, phlebotomiæ (*l*), hirudinum (*m*), balneorum, moderati exercitii (*n*), frictionum (*o*), urticationis (*p*), sudoriferorum (*q*), diureticorum, moxæ (*r*), cucurbitulatum (*s*), causticorum, vesicantium (*t*), diætæ (*u*), cæterorumque a therapeu-

(*f*) Boerhaav. *Aphorism.* 1257. Helmontius, in capitulo *volupe viventium morbus.* p. 315. n. 28. Sydenham, Tractat. de Podagrâ. p. 546. La Coste, Traité Pratique sur la Goutte. p. 58 &c. Cœlius Aurelianus, Morbor. Chronicor. Lib V. Cap. 2. p. 558.

(*g*) Sydenham, Tractat. de Podagrâ. p. 546, 547, 553, 554. Van Swieten, comm. in Boerhaav. Aphor. T. IV. p. 314. Lucianus, T. iij. p. 645 & seq.

(*h*) Sydenh. p. 548. Van Swiet. Comm. in Boerh. Aph. p. 314. Cœlius Aurelianus, Morbor Chronic. L. V. Cap. II. pag. 559.

(*i*) Sydenh. p. 601. Boerhaav. *Aphor* 1278.

(*k*) Hoffmannus, Med. rat. & system. T. IV. Part. II. Sect. II. Cap. ij. p. 529.

(*l*) Sydenh. p. 560. Ægineta, Lib. iij. Cap. 78. p. 57. Versa. Galenus, de curandi ratione per venæ Sect. Cap. 7. Charter, T. X. p. 436. Van der heiden, Discours & Avis, &c. p. 72. 83.

(*m*) Sauvages, *nosol. meth.* T. ij. p. 21. Suadente Pringle.

(*n*) Celsus, Lib. I. Cap. IX. p. 39. Sydenh. de Podagrâ. p. 590. 591. 596. 597. Lucian. T. iij. p. 652. Van Swiet. Com. in Boer. Aph. T. IV. p. 323. Aurelianus, Lib. V. Cap. II. p. 561. Œgineta, Lib. III, Cap. 78. p. 58.

(*o*) Ætius, Sermon. XII. Cap. XXI. p. 314. Van Swiet. com. in Boer. aph. T. IV. p. 374.

(*p*) Boerhaav. *Aphorism.* 1278.

(*q*) Sydenh. p. 564. 585. Coste. p. 66. 67. 68.

(*r*) Miscellanea curiosa. Decur. j. an. 6 & 7. p. 319.

(*s*) Hoffmannus, Med. rat. & Syst. T. IV. Part. II. Sect. II. Cap. XI. p. 525.

(*t*) Trallianus, Lib. XI. Cap. I. p. 623.

(*u*) Lobb. de Calculo & Podag. &c. Cap. XX, p. 215, &c. Ramazzin. Oper. p. 478. Sydenh. p. 578 & seq. Coste. p. 86 & seq. Mead, Monit. & Præcept. Med. p. 202.

tice mutuatorum auxiliorum usu fuerint debellata ac difflata ; morbus tandem nisu salutari solvitur. Tùm ampla diaphoresis (*v*), sudor multus, arenosus (*x*), fetidus, viscosus, puri argenti nitorem obfuscans, & partialis, & generalis, oritur (*y*); tùm urinæ acres, sedimento albido, lutulento, glareoso refertæ (*z*); tùm articulorum cavitates, loca tendinibus ligamentisque vicina aggere gypseo cumulantur (*a*); identidem tophi cutem rumpunt, foràsque prodeunt (*b*); sæpè distorsiones stupendas, miras deformitates ossa patiuntur (*c*), ancylosibus que vix medicabilibus juncturæ conferruminantur; lapides calcarei in hepate, pulmonibus, palpebris & cæteris organis inventi (*d*); frequentissimè videre est furfuraceam partis affectæ desquamationem (*e*); legimus quosdam paroxismo liberatos per largam expuitionem pulveris arenulosi, duri, sub digitis crepitantis, qui etiam è naribus plurimus emungebatur (*f*). Uno verbo ferè semper, elapsis aliquot diebus, raró duobus aut tribus mensibus (*g*), solitam, prophylaxique ritè institutâ quantùm fieri poterit servandam, ægris reddit alacritatem, crisis specie promota, materiei spissæ terrenâque fæce turgidæ uberrima evacuatio.

Similiter non poterimus quin causis procatharticis calculi vesicam renesque proritantis, vel ureteribus impacti, indèque natorum ulcerum, dysuriarum, ischuriarum, nephritidum, tenesmorum, hæmaturiarum, annumeremus humoris lapidescere pernicis ad urinaria cola defluxum per arterias emulgentes. Ibi morâ, quiete, seri tenuioris avolatione, diuturniore in lecto decubitu (*h*), basis hete-

(*v*) Syd. de Podag. p. 559.

(*x*) Thom. Barthol. Histor. Anatom. Rar. Centur. I. Obs. XXX. p. 54.

(*y*) Coste, Traité Pratique sur la Goutte. p. 23. 60. Sydenh. p. 659.

(*z*) Acad. des Sciences. L'an 1747. Hist. p. 56. *in*-4°. Baglivi. opera omnia prax. Med. Lib. I. p. 117.

(*a*) Pechlinus, Observat. Physico-Medicar. Lib. II. Observat. 25. p. 272. Sydenham, p. 550.

(*b*) Sydenh. p. 550. 551. Van Swiet. com. in Boer. Ap. T. IV. p. 324. Mead, Monit. & Præcept. Medic. p. 198. 199. Coste, Traité Prat. sur la Gout. p. 23. Hoffmannus, Medic Rat. & Syst. T. IV. Part. II. Sect. II. Cap. II. p. 506 & sequent. Medic. Obs. And Inquiries. p. 47 & seq.

(*c*) Suëton. Lib. VII. p. 584. Sydenh. p. 550.

(*d*) Platerus, Prax. Med. T. II. p. 598. Liger, Traité de la Goutte. p. 344. Pechlinus, Observat. Physico-Medic. Lib, II. Observ. 25. p. 272.

(*e*) Medic. Essays. T. II. p. 42. 43.

(*f*) Sauvages, *Nosolog. Method.* T. II. p, 19.

(*g*) Sydenham, p. 549. 551. Lucian. T. III. p. 648. Hippocr. Aphor. 49. Sect. VI Sauvages, *Nosol. Met.* T. II. p. 20.

(*h*) Hales, hæmastaticks on the animal calculus. Experim. IX. p. 228.

rogeneæ insolubilis occursu (*i*), aliquâve fermentatione (*k*), attractione, aut principiorum conflictu concrescit hic humor, grumosque producit quotidiè novam soliditatem acquisituros, incrustationes varias (*l*), grana sabulosa, lapillos, lentis, pisi, ciceris magnitudine, corpora demùm nucis, ovi, quinimò majus adhuc volumen nonnunquàm adæquantia (*m*), successivis & concentricis appositionibus coagmentata.

Calculi levore, asperitatibus, colore, figurâ, situ, pondere, auctûs celeritate (*n*) admodùm dissimiles: cruciatibus diris ægros miserrimè torquent, potentioribus lithontripticis ægrè dissolvuntur, dolorificâ mictione interdùm egeruntur (*o*), sed sæpius eheu! solertem lithotomi industriam requirunt.

Aliquantulùm intimam diversorum calculorum essentiam discrepasse existunt exempla: generatim tamen à calce podagricâ, saltèm quoad præcipuas basis terreæ qualitates, nequaquàm dispar (*p*), si fides testimonio sensuum & accuratis, quæ toties instituerunt chemici peritiores, experimentis.

Calculi humani gravitatem osseam vix unquàm superant, quâcum eosdem creberrimè congruere evicerunt *Boylei* encheireses (*q*).

Celeberrimus *Hales* tophos arthriticos calculosæ congeriei perfectè similes asserebat (*r*).

Terra quidem arthritica, terra calculosa, terra ipsamet ossea in acidis solvuntur (*s*), nativæque sinceritati restitutæ, ideſt, à substantiâ simul arcto nexu conjunctâ, quam acido saccharino analogam illustrissimus *Shleele* in-

(*i*) Nuckius, Adenograph. Curios. p. 78 & seq. Acta Eruditorum. ann. 1700. p. 231. Thom. Barthol. Epistol. Medicin. Centur. II. Epist. 87. p. 688. Centur. III. Epist. 35. p. 128. Dissertaz. ed osservaz. Anton. Benevoli. observ. XXII. p. 205. Acad. des Scienc. an. 1750. *in-4°*. hist. p. 5. ann. 1753. p. 128. Medic. Essays and Observat. Vol. IV. N. XVI. p. 297. Acad. Royal. de Chirurg. T. III. p. 605 & suiv.

(*k*) Notavit *Hales* plus calculosæ materiæ secedere ab urinâ, dum in putredinem tendit. Hæmastaticks. On The Animal Calculus. Experim. VIII. p. 218.

(*l*) Drelincurtius, Opuscul. Medic. p. 160.

(*m*) Ruisch, Observat. Anat. Chirurg. Centur. Observat. 89. p. 82. Van Swieten, comm. in Boerhaav. Aphor. T. V. p. 211. 239. Giov. Targion. Tozzetti Osservaz. Medich. p. 121. 122. Helmontius, de Lithiasi. Cap. III. p. 676. § XL.

(*n*) Denys. Aanmerkingen over den Steen, &c. Cap. VI. p. 93. 94.

(*o*) Van Swiet. comm. in Boerh. Aphor. T. V. p. 212. 247. Tulp. Observat. Medic. Lib. II. Cap. 47. p. 171. Lib. III. Cap. 7. p. 191.

(*p*) Van Swieten, comm. in Boerhaav. Aph. T. V. p. 232.

(*q*) Boyleus, Medicin. Hydrostatica. p. 9. 66.

(*r*) Vegetabl. Staticks. p. 192.

(*s*) Van Swiet. com. in Boerh. Aph. T. IV. p. 326. 329. Philosoph. Transact. N°. 403.

venit (*t*), repurgatæ, ferrique, aeris, olei, salium consortio expeditæ, a calce puriori nullo artificio distinguuntur.

Jam verò terreas osseæ machinæ moleculas in senibus, plus quàm in alio vitæ stadio, à suâ sede dimoveri, humoribusque circulum obeuntibus denuò tradi, instat recordemur. Ut liquores senum viscosi! ut sanguis, lympha, mucus narium, ut exscreatus glutinosi! ut sordibus squamosis terrestribusque perpetuò obducitur cutis! cujus incommodi propriâ experientiâ edoctus, tùm senior, rem sic lepidè Horatius interpretabatur.

Non ego pauperum
Sanguis parentum, non ego quem vocas,
Dilecte, Mæcenas, obibo;
Nec stygiâ cohibebor undâ.

Jamjam residunt cruribus asperæ
Pelles & albnm mutor in alitem
Superna, nascunturque leves
Per digitos humerosque plumæ (*u*).

Per longam seriem annorum augentur ossa: circà vigesimum ampliari desinunt, sed, & robore, & soliditate, crescunt usque ad senectutis initia. Vix aliquandiù consistunt, brevique decremento ineluctabili in pejus ruere incipiunt. Tunc justam tenacitatem, cujus ope secum invicèm terrea stamina ligabantur, in dies amittit lympha, durioresque ossium particulæ, è suâ sede dimotæ, paulatimque decarceratæ, in torrente circulationis divagantur, è corpore, si effugium nanciscantur, egressuræ: sin minùs, morbos varios, quales arthritidem, calculum vesicæ, nephralgiam arenosam, indefinitamque malorum turbam producturæ. Tunc adamantina dentium fabrica frustillatìm propter vetustatem dilabitur. Tunc, vinculorum conglutinantium defectu, summoperè difficilis ossium fractorum coalitio (*v*), apud infantes tam prompta (*x*).

Quos non movebunt talia momenta, velim sedulâ sæpiusque iteratâ sectione

p. 491. Abridg. T. VII. p. 634. Fougeroux, Mémoire sur les Os. p. 5. 22. Hales, veget. Statick. Cap. VI. Experim. 73. p. 178. 189 & seq. Hæmastaticks. p. 194. 223.

(*t*) Macquer, Dictionn. de Chymie. T. II. p. 445. 446. Sheele, Mém. de l'Acad. Royal. des Scienc. de Stockholm. ann. 1776. Bergman, *ibid.* Addition au Mémoire de Sheele sur la Pierre de la Vessie.

(*u*) Q. Horatii Carminum. Lib. II. Carm. XX

(*v*) Van Swiet. Com. in Boerhaa. Aph. T. I. p. 592. P. Ammon *Parænes.* p. 354. Os vetuli animalis vix quidquam ad calli formationem conferre. Fougeroux, p. 123. Etiam lignorum fibras, quando induratæ sunt, nunquam consolidescere. Duhamel, Mem. de l'Acad. ann. 1746. p. 321.

(*x*) Smellie, Cases. T. III. p. 506. 507.

cadavera ſenilia ipſimet interrogent, penitiores oſſium mæandros explorent, milleque modis ſeveram inveſtigationem tentent. Certè quidem, in homine maturo, oſſium ſtructura firmior, textus compactior, ſubſtantia ponderoſior, dùm, in ætate decrepitâ, eorumdem fragilitas ſummâ, levitas ingens, poroſitas longè major. Id ego ſexcentiès expertus ſum, cum anatomicis inciſionibus in noſocomiis totus indulgerem.

IV.

QUÆ cum ita ſint, veriſimillimum eſt particulas terreſtres ex oſſibus abraſas, corporique alendo dudùm ineptas, exitum quærere per varia excretoria organa: quem ſi fruſtrà ſollicitaverint, ad articulos membrorum, ad renes, ad veſicam deferuntur, ibi coacervantur, membranaſque volumine, gravitate, aſperitatibus, diſtendendo, fatigando, irritando, ægrum acerbè cruciant, uſque dùm natura, artis amicæ miniſterio juvata, hoſtem ad extrà propulerit.

At plerumque altiori radice pollet mali fomes quàm ut penitùs eruatur. De arthritide cogimur fateri cum *Ovidio*:

Tollere nodoſam neſcit Medicina podagram (y).

Procellarum incrementa moderatur hygieines, feros impetus refrænat therapeïa, hydram verò ſemel adultam ſuffocare impotens eſt omnis medicinæ vis ac virtus. Oſſa ſiquidem novis paroxiſmis novum alimentum indeſinenter ſuppeditant, eòque abundantius quò fuerit decrepitior ſenis ætas. Hinc adeò vicinæ fiunt nephralgicarum podagricarumque periodorum reverſiones, ut nullo fermè intervallo diſcriminentur. Calculi pariter id ætatis citiſſimè renaſcuntur, augentur in immenſum, miſeramque vitam oppetitâ morte finiunt.

Calculoſorum duræ ſortis valdè miſereor. Sed Arthriticorum conditio non æquè lugenda: nam podagra *vitalitatis longioris potiùs præſagium eſt quàm mortis principium* (z). In podagricis corpus ab importuno terræ ſuperpondio, quod ſenes pleroſque antè diem necat, periodicè exoneratur, & ad Neſtoreos annos adipiſcendos ob id habilius herclè evadit. Spem blandam, quam ratio fovet, quam firmat euentus! adde quod periodicè juvenile propemodùm recuperent robur, jucundæque ſuarum functionum integritati reſtituantur. Inſultuum præterea, & numerum, & rabiem, haud modicè minuit appoſitum vivendi genus. Abſit tamen podagricorum infortunia ludibrio habeam, *Luciani* more humanitatem omnem exutus, debitæque afflictis reverentiæ immemor. Suâ culpâ dolentes reſipiſcant tantummodò liceat obſecrare, mulierum illecebris vitent lenocinari, vigiles agere noctes deſinant, vini generoſi nectare ingurgitari ut, & lautarum epularum de-

(y) Ovid. Naſ. Lib. I. Eleg. IV.

(z) Sauvages, Noſolog. Method. T. II. p. 20.

liciis luxuriare dediſcant, otium pejus angue fugiant; auream que ſobrietatem amplexari, melioris fortunæ gratiâ, feſtinent. *Id* enim *negotii ſibi dari*, ait Sydenhamus (*), *debent credere* (qui podagræ iram mitigare exoptant), *ut totiûs corporis habitum immutent, atque illud ad priſtinam conſtitutionem reſingant, quantum per ætatem, & reliquas circumſtantias, fieri poſſit.*

Reliqui ſenes, tempeſtivâ gypſei excrementi detractione vacui, diverſa ſortiuntur fata, & in univerſum multò præcociùs, ſi cùm podagricis conferas, ad orcum præcipitantur. Scilicet, in aliis, ab oſſibus eliminatæ particulæ terreſtres viſcerum, carnium, vaſorum areolas ſenſim obturant, damnoſamque rigiditatem vocant contractilibus muſcularium elaſticarumque fibrarum viribus futuram aliquandò inſuperabilem. In aliis, non ità æquabilis ſuccorum terreorum diſtributio, organaque nonnulla præ cæteris indureſcunt (*a*), aut concrementis proteiformibus depravantur, qualia obtulere plus minus exitioſa lien (*b*), hepar (*c*), pulmo (*d*), meſenterium (*e*), tunicæ villoſa & nervea inteſtinorum (*f*), pleura (*g*), omentum (*h*), teſtes (*i*), glandula thyreoidea (*k*), cerebrum (*l*), cerebri falx (*m*), dura meninx ejuſque ſinus (*n*), ſclerotica oculi membrana (*o*), pericardium (*p*), cor ipſum (*q*), ligamenta (*r*), muſculi (*s*), tendines (*t*), ar-

(*) Sydenh. Tract. de Podagrâ. p. 592.

(*a*) Villoſa ventriculi tunica in depoſito ſenio indurata fuit. Phil. Tranſ. N°. 306. Vaſa duriora inventa ſunt. Ibid. In magno ſenio cerebrum durius. Ibid. Wepfer, Cicut. Aquat. p. 88. Fiſcher, *de ſenio.* p. 81. Baglivi. fib. motr. p. 15. Meſentericæ glandulæ in ſenio indurantur. Fiſcher, *de ſenio.* p. 44. Uterus Cartilagineus in annoſâ feminâ. *Eph. Nat. Cur. Vol.* X. Obſ. 36. Ovaria indurata. Roederer, *Progr.* ann. 1758. p. 2. Cor durum, vix Sciſſile. Baglivius, *Natur. Fibr.* p. 414. Cor tendineum. Oſſ. Coalit. p. 5. 6. Dura membrana cerebri craſſior. Scheuchzer.

(*b*) Van Swiet. comm. in Boerh. Aph. T. I. p. 267. Ruiſch, *Centur. Obſ.* 4. Tiling. *Anat. Lien.* p. 214. Pechlin. L. II. *Obſ.* 40. *Hiſt. de l'Acad.* ann. 1706. p. 26.

(*c*) Deidier, *Conſ.* L. III. p. 105.

(*d*) Blaſ. Miſcell. p. 305.

(*e*) *Act. Mar. Balth.* ann. 1699. p. 236.

(*f*) *Nov. Eph. Nat. Cur. Vol* I. Obſ. 61.

(*g*) Cernet, *Fibr. ſenil.* N°. 12. Os pleurâ tectum in diaphragmate. Hoernegke, *de indurat.*

(*h*) Rong. Parol. *Hiſt. Med.* p. 184.

(*i*) Henkel, *Sam.* L. VIII. p. 58. Haen, *Rat. Med.*

(*k*) Barthol. *Hiſt.* 64. Centur. VI. *Opuſcul. Patholog.* VI.

(*l*) Haller, Phyſiolog. L. X. p. 25.

(*m*) Nov. Comm. Acad. Petr. IV. p. 367.

(*n*) *Phil. Tranſ.* N°. 306. Gernet, *Fibr. Senil.* N°. 11. Hebenſtreit, *de Oſſium Incrementis.* Comm. Lit. 1744. Hebd. III. Lieutaud, Précis. p. 427. Inter duram membranam & foſſam mediam cranii effuſa materies gypſea. *Journ. de Medec.* 1764. Aou. B. Genga. p. 155.

(*o*) Blas. Obſervat. VIII. Lib. VI.

(*p*) Duverney, II. p. 2.

(*q*) Columbus. p. 265. Boerhaav. Prælect. Acad. T. III. p. 725. La Mettrie, in Comm. III. p. 208. *Opuſcul. Pathol.* 52.

(*r*) Heuerman. T. III. p. 162. Cheſelden. *Oſteogr.*

(*s*) *Phil. Tranſ.* Vol. LI. P. I. Vol. LII. p. 143. *Opuſc. Pathol.* Obſ. 45.

(*t*) Trew, *Chylos. ſct.* p. 49, &c.

teriæ (*u*), cæteræ denique molles corporis humani machinæ. Apud aliquos, hujusce perfunctoriæ defæcationis absentiâ, periculosiora ingruunt symptomata mille morborum formas mentientia.

En ærumnarum molem immensam collo senili impendentium, & à consuetis vitæ legibus oriundarum. En, quibus ad interitum præcipites tantoperè fatigantur miseri senes, mille mortis causas.

Durum: sed levius fit patientiâ
Quidquid corrigere est nefas (*v*).

Ter fortunatos quibus reducem ex ossibus cretam convenienti proportione, aut foràs per exhalantes poros amandari finit diù perflua cutis, aut clanculùm vacuant alvus lubrica, liberiorave urinaria spiracula! his serò (*x*),

Visendus ater flumine languido
Cocytus errans (*y*).

Etenim functionum stabilitas, integritas secretionum, excretionumque libertas, basi solidâ jucundum fulciunt corporis & animæ commercium.

V

OBJICIES infantes, pueros, adolescentes, ab arthritide, calculo, ejusdemque prosapiei morbis non esse immunes, proindèque non satis firmo niti fundamento theseos meæ columen. — Sed futilis hæc argumentandi ratio. Non enim unicas esse, quas assignavi, suprà - dictorum morborum causas asserui, nec similes in ætate dissimili agere posse negavi, cum probè noverim immensam causarum ad eosdem effectus producendos idonearum varietatem, neque me fugerit senectutem libidine intemperantiâque sæpe sæpiùs anticipari,

Meam opinionem de podagrâ præconceptam oggannies, quia nil arthritis sonet nisi morbum merè nerveum, intermissionibus, urinarum tenuitate, flatuum præsentiâ, &c. plùs quàm satis designatum. — Meræ næniæ, istæ objectiones (dicam pace illustrissimi *Baglivii* Staahlianæque scholæ, quorum auctoritate fulciuntur). Non diffiteor aliquos nervorum in podagrâ influxus: at certè non præcipuas in arthriticâ passione agunt partes. Nerveos morbos sollicitat quidam spirituum animalium orgasmus, apud infantes, mulieres, juvenesque exquisitâ sensibilitate donatos familiaris, senio verò ingravescente perrarus. Idcircò infantibus, mulieribus, juvenibusque mox dictis hocce affectuum genus potissimùm incumbit. Arthritis è contrà senibus hæret mordicùs, quæ fæminas puerosve,

(*u*) Fallop. *Part. simil.* C. 7. *Phil. Transf.* N°. 280. Duverney, *de l'Ouie*. p. 177. Fabric. *Orig. Calc. Ren.* p. 20. 21. Nov. Act. Petrop. T. IV. p. 367. Hist. de l'Acad. 1706. Morand, Mem. de 1736. p. 326.
(*v*) Q. Horatii Carmin. Lib. I. Carm. 25
(*x*) Hoffman. Different. vas p. 73.
(*y*) Q. Horat. Carmin. Lib. II. Carm. XXIV.

etiam ex arthriticis parentibus natos, ferè nunquàm, donec consenuerint, adoritur. Quid si medicaminum, & arthritidi, & morbis nerveis, congruentium discrepantiam æstimaveris? Quid si arthritica symptomata per nerveam sensilitatem nequeant explicari? Quas afficiunt morbi nervei partes, non inflammantur, non rubent, non tument, non calent; nulla fit materiei morbosæ excretio; adsuut tantùm rigor & spasmus. Podagram comitatur tumor, rubor, calor, sequitur materiei peccantis manifesta evacuatio. Ergo diversa arthritidis morborumque nerveorum essentia.

Ambagibus solers inquies laminas ossium senilium fibris compactioribus conflari, vias minui (z), coaluisse, confervere vasa, occæcari, quorum ope, quod sum commentus, fiat ossium decrementum. — Esto, senectâ ineunte, partium fluidarum ad solidas ratio minor efficiatur, cor minùs irritabile debiliùs pulset, vasorum elementa ad propiores contactus adducantur, plurimorum lumina obstruantur. Vitâ nihilominùs ossa etiamnùm frui, serosisque saltèm humoribus etiamnùm irrorari abundè confirmant injectiones, autopsia, odontalgiæ, dolores osteocopi, diversæ cariei species: proindèque liquidis acribus, terreæ penûs absumptionem molientibus, viæ neutiquàm occluduntur.

Instabis existere ossa, è cadaveribus senum ad provectiores annos perventorum deprompta, tantâque soliditate prædita, ut eburneam duritiem superare videantur. — Quid ad rem? Absit ut miracula quandoquè perpetrari eam inficias. De communiori lege solummodò loquor. An exindè quod unus aut alter senex annum ætatis 150um aut 160um per spatium sæculi implere obtineat, an, inquam, indè concludes hanc esse vulgarem vitæ humanæ mensuram? Diversum vivendi genus, temperies, pretioso naturæ errore, solitâ robustior, aliaque talia ossium compagem poterunt identidèm, vel in senectâ, firmare, viresque viro maturo proprias ad ultimum senium producere. Hæc autèm præter naturæ tritam agendi rationem, nec obstant quin mecum concludatur:

Ergo ideò arthritidi, calculo vesicæ, nephralgiæ arenosæ, aliisque id genus morbis potissimùm obnoxii senes, quod hac ætate potissimùm ossea compages deteratur.

(z) Haller. *Oper. Minor.* T. I. p. 88. N°. 6.

DOMINI DOCTORES DISPUTATURI.

M. Edmundus-Joachim. Bourdois de la Motte, *Chir. Gall. id. an. 1787-88. Prof.*

M. Christophorus-Nicolaus de Jussieu.

M. Joannes Thauraux.

M. Henricus-Alexander Tessier.

M. Augustinus Thouret.

Maria-Zorobabel. Munier.

M. Franciscus Thiery de Bussy, *Physiologiæ & Pathologiæ. an. 1771-73. Prof.*

M. Ludovicus-Gilbertus Boisrot de Joncheres.

M. Carolus Sallin, *Saluberrimæ Facultatis exdecanus, Physiologiæ & Pathologiæ. an. 1780-82. Prof. Acad. censor & Biblioth. ab an. 1786.*

Proponebat Parisiis, LUDOVICUS-AUGUSTINUS-JOSEPHUS DESROUSSEAUX, Carolopolitanus, Rhemensis, necnon saluberrimæ Facultatis Medicinæ Parisiensis Baccalaureus, Theseos auctor.

Typis Quillau, Saluberrimæ Facultatis Medicinæ Typographi. 1790.

